

Landbrugsstyrelsen
j.nr. 23-29230-000003

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar vedr. bekendtgørelse og vejledning om tilskud til Vand- og klimaprojekter 2023

Vi sender hermed Landbrug & Fødevarers bemærkninger til den høring, Landbrugsstyrelsen har udsendt d. 14. juli 2023 vedr. ovennævnte bekendtgørelse.

Generelle bemærkninger

Overordnet set er det meget positivt, at de tilpasninger af ordningen til Vand- og klimaprojekter, der blandt andet har været drøftet i taskeforcen for udtagning af kulstofrige lavbundsjord og de kollektive virkemidler, i vidt omfang allerede er indarbejdet i bekendtgørelse og vejledning for 2023.

Vi bifalder en række forbedringer, der vil gøre det muligt at gennemføre flere projekter på grund af de ændrede krav til effekt og beliggenhed. Herudover vil en del af ændringerne gøre det enklere og mere attraktivt for kommuner og Naturstyrelsen at gennemføre projekterne.

Skal vi nå i mål med indsatsen, er der foruden de enkelte ordninger også brug for at skabe et mere effektivt set-up. Hovedaktørerne skal styrkes, og der skal sikres en bedre koordinering mellem dem. Det opfordrer vi til, at der også vil være fokus på i den kommende tid.

Specifikke bemærkninger til bekendtgørelsen

§1 Bekendtgørelsen finder anvendelse for tilskud til Naturstyrelsens og kommuners forundersøgelse af og etablering af Vand- og klimaprojekter

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det også var muligt for lodsejere, foreninger m.v. at søge tilskud til Vandprojekter på samme måde, som der kan søges tilskud til Klimaprojekter under Miljøstyrelsens Klima-Lavbundsordning. Vi konstaterer med glæde, at der med den aktuelle CAP-plan lægges op til denne mulighed og havde gerne set det indført alle nu.

§6, Pkt. 3, §7, Pkt. 5, §14, Stk. 5 og §18, Stk. 7. Loftet for krav om udbud

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis loftet for krav om udbud blev hævet. Grænsen kunne fx blive hævet med den prisudvikling, der har været siden grænsen blev fastsat. Dette vil gøre håndtering af ordningen mere fleksibel.

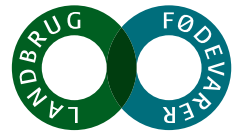
§17 stk. 2 Anvendelse af arealerne til vedvarende energi

Det er særdeles positivt, at det nu er tydeliggjort, at vedvarende energi kan kombineres med et lavbundsprojekt. Der ønskes yderligere vejledning i, hvordan det kan afklares, om anvendelse af arealerne til vedvarende energi kan være foreneligt med projekternes effekt.

§18, Stk. 4.

De foreslåede opjusteringer af lønudgifterne er hensigtsmæssige for projekternes gennemførelse. Vi anbefaler, at det indarbejdes i bekendtgørelsen, at lønudgifterne løbende skal reguleres med udviklingen i det generelle nettoprisindeks.

Bilag 3

Vi bifalder at krav til omkostningseffektivitet justeres, så maksimumomkostningerne kan være 5.100 kr. pr. kg kvælstof og 20.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter.

Yderligere ændringer

Fjernelse af kriterie om at kvælstofprojekter skal reducere min. 90 kg N/ha

Det er positivt at der ikke er flere afskæringskriterier end nødvendigt. Det er derfor positivt, at kvælstofprojekterne fremover alene vurderes på omkostningseffektivitet.

Fjernelse af kriterie om at lavbundsprojekter skal være beliggende i et delopland med et resterende N-indsatsbehov.

Det er positivt for fremdriften i udtagningsindsatsen, at der kan gennemføres lavbundsprojekter i deloplande uden et resterende N-indsatsbehov.

Fjernelse af kriterie om at lavbundsprojekter skal reducere min. 30 kg N/ha.

Det er positivt, at der ikke er flere afskæringskriterier end nødvendigt. Det er derfor positivt, at kriteriet fjernes.

Arealeffektivitetskrav til lavbundsprojekter på 10 t CO₂-e/ha erstattes af krav om overlap på min. 60 pct. til kulstofrig jord.

Det er positivt, at der ikke er flere afskæringskriterier end nødvendigt. Det er derfor positivt, at arealeffektivitetskravet fjernes. Dog kunne man som for kvælstofvådområder alene vurdere projekterne på omkostningseffektivitet og at der ikke herudover skal være overlap på min. 60 pct. til kulstofrig jord

Udgifter afholdt inden ansøgning kan være støtteberettigede.

Det er positivt, at udgifter til fx kommunernes tidligt opsøgende indsats kan være støtteberettigede.

Reglerne om ikke-tilskudsberettigede udgifter er ændret og indeholder ikke længere en begrænsning i forhold til anlægsudgifter på arealer med fredskov.

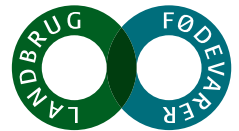
Det er positivt at begrænsningen er fjernet.

Særligt vedr. Grundbetaling og GLM-krav på arealer der indgår i vand- og klimaprojekter

På side 24 i vejledningsteksten fremgår en beskrivelse af mulighederne for at få grundbetaling til de arealer, der indgår i vand- og klimaprojekter efter projektets gennemførelse. Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til afsnittet:

For det første foreslår Landbrug & Fødevarer, at der tilføjes en beskrivelse af, om de arealer der indgår i et vand- og klimaprojekt kan anvendes til at opfylde kravet om etablering af 4 pct. ikke-produktive arealer (GLM 8). Beskrivelsen skal være både for arealer, der modtager engangskompensation og for arealer, der enten er omfattet af jordfordeling og/eller køb/salg.

Jf. høringen i overvågningskomiteen vedrørende ændringer til CAP-planen til 2024, vil arealer, der får engangserstatning fremover blive omkategoriseret til permanent græs, og dermed vil de ikke være omfattet af 4 pct. kravet. Det gælder imidlertid ikke for de resterende arealer, der indgår i et vand- og klimaprojekt. Derfor er det væsentligt at få afklaret, hvad dette betyder for, om de resterende arealer i projektet dels skal indgå i beregningen af hvor mange hektar ikke-produktive arealer, som lodsejeren skal etablere og dels om projektarealet kan anvendes til opfyldelse af 4 pct. kravet. Set med Landbrug & Fødevarers øjne bør det naturligvis være sådan, at hvis et projektareal

indgår i beregningen af de 4 pct. skal det også være muligt at anvende arealet til opfyldelse af de 4 pct.

For det andet forstår Landbrug & Fødevarer det således, at det fra 2024 er intentionen at give mulighed for at forlænge tilsagnsperioden for engangserstatning fra 5 år til 20 år i de projekter, der har ren klimaeffekt. Dermed forlænges perioden, hvor der kan gives grundbetaling til et areal der har fået engangserstatning fra 5 til 20 år (for de arealer der ikke kan opfylde de almindelige støttebetingelser under grundbetalingsordningen).

Landbrug & Fødevarer bemærker i den sammenhæng, at det uanset denne ændring ikke vil være muligt at få grundbetaling til de arealer, der indgår i projektarealet uden engangserstatning. Dette taler i høj grad for, at det er vigtigt at sikre, at projekterne også er direktivimplementerende, så det er muligt at fortsætte med at få grundbetaling til arealerne.

Hvis projektet kun har ren klimaeffekt, så der ikke kan gives grundbetaling, skal bør dette i stedet afspejles i de jordpriser der anvendes, når der gennemføres jordfordeling og køb/salg. Skal ordningen være interessant for lodsejere, der ikke fremover kan modtage grundbetaling, bør prisen i forbindelse med Landbrugsstyrelsens køb af jorden tage udgangspunkt i en situation, hvor der fortsat kan modtages grundbetaling på arealet. Landmandens efterfølgende købspris bør til gengæld afspejle den manglende indkomst fra grundbetalingen.

Udestående ændringer

Tab på ejendomskøb, f.eks. ved nedlæggelse af en ejendom med bygninger og produktionsapparat.

Erstatningsjorden erhverves for nationale midler uden EU-finansiering. Køb og salg af erstatningsjord indgår således ikke i projektøkonomien for vådområde- og lavbundsprojekter. Køb og salg af erstatningsjord skal i princippet gå lige op. Der er således ikke mulighed for via erstatningsjordskontoen at dække et tab på ejendomskøb, f.eks. ved nedlæggelse af en ejendom med bygninger og produktionsapparat. Det vil være hensigtsmæssigt for gennemførelsen af udtagningsindsatsen, hvis det vil være muligt at dække tab på ejendomskøb i forbindelse med køb af erstatningsjord.

Med venlig hilsen

Mikael Strandbygaard
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 2857 6901
E mist@lf.dk